

Bogár László: Nem több a bére...

2014 február 19. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Írásom címe részlet József Attila Hazám cím? verséb?!. Ebben a versben így ad máig érvényes szociológiai pontosságú látteleletet a költ?: „A munkásnak nem több a bére, / mint amit maga kicsikart, / levesre telik és kenyérré / s fröccsre, hogy csináljon ricsajt.”

Aztán kicsit később így folytatja: „S ha szombaton kezébe nyomják // a pénzt s a büntetést levonják: / kuncog a krajcár: ennyiért / dolgoztál, nem épp semmiért.”

Egy magyar munkás ma, csaknem nyolcvan évvel azután, hogy József Attila ezeket a sorokat papírra vetette, több mint tizenkétszer annyit teljesít, mint akkori elődjei, ám mindezért csak alig több mint háromszoros bért kap. Vagyis, akárhogy is kerülgetjük, a magyar munkás átlagos kifosztottsága ma csaknem négyszer akkora, mint József Attila idejében, pedig akkor sem lehetett túlságosan alacsony, hisz úgy aligha születhetett volna meg ez a vers. Vajon van-e, vagy – ha most nincs – lesz-e valaha bátorságunk ahhoz, hogy szembenézzünk mindezzel. Vagyis azzal, hogy milyen okok és hogyan vezethettek el ehhez a megrendítő helyzethez. A munkavállalók nagy részét kitevő fizikai munkások havi átlagos nettó keresete ma Magyarországon alig haladja meg a százezer forintot.

Ha van merszünk ezt elosztani 31-gyel, merthogy sajnálatos módon 31 napos hónapok is vannak, akkor 3300 forintot kapunk, ami, ahogy mondani szokták „inkább jelkép, mint szimbólum”. Senki sem gondolhatja komolyan, hogy ebből meg is lehet élni. Nem is lehet, de kell!

A KSH szerint a magyar népesség legalább negyven százaléka ma a fiziológiai létminimum alatti szinten él. József Attila korának hárommillió koldusa helyett ma négy millió koldus országunk vagyunk. Az egy keresőre jutó havi nettó bér reálértéke legfeljebb pár százalékkal több, mint 1978-ban volt. Ez önmagában is nagy dráma, de attól válik igazán azzá, hogy a jelentősen növekvő jövedelem-egyenlőtleniségek miatt a vesztes többség pozíciója még ennél is sokkal rosszabb. Ráadásul a hetvenes években az újraelosztó állam ezt a persze akkor is igen szerény bért szociális transferekkel egészítette ki. Ezt a szociális újraelosztó államot a rendszerváltást kezdettől uraló liberális doktrína szétverte ugyan, de azt homályban hagyta, hogy akkor minek alapján vár sokszoros teljesítményt

ugyanazért a bérért cserébe. Hisz ? maga harsogta el nap mint nap, hogy „nincs ingyenebéd”.

Mint kiderült, valóban nincs ingyenebéd, azaz van, de kizárólag neki. Alapvetően itt valamiféle cseréről volna itt szó. Csak vajon ki cserél, kivel, mit, és vajon milyen mélyebb törvényszerűségek szabályozzák ezt a cserét, amelyről az uralkodó közgazdaságtan azt hirdeti, hogy „egyenérték?”, ám a valóság drámaian mást mutat. József Attila pontosan látta, hogy a „munkásnak nem több a bére, mint amit maga kicsikart”. Vagyis a munkaerő bére, ami a tőke számára kizárólag költséget jelent, azaz profitot csökkentő tételt, kizárólag annak a konfliktusnak a kimenetelétől függ, ami kettőjük között zajlik. Az 1929–33-as nagy válság utáni Amerika és a második világháború utáni Nyugat-Európa példája azonban kissé árnyalja ezt a képet. Kétségtelen tény, hogy rövid távon, és az egyes tőkés számára a bér csak költség, „szükséges rossz”, amit mindenképpen minimalizálni kell. Ám hosszú távon és az összes tőketulajdonos stratégiai érdekeit tekintve már más a helyzet. Mert a magasabb bér a munkaerő magasabb szintű képességeit, a „humán-tőke” magasabb szintjét jelenti, vagyis hosszú távon nemhogy csökkentené, de inkább emeli a profit szintjét.

A hetvenes évekig az Egyesült Államok és Nyugat-Európa globális tőkései – belátva az alapvető összefüggést – elfogadták ezt a számukra is kiválóan működő társadalom- és gazdaságszerveződési modellt. Ám a hetvenes–nyolcvanas évektől kezdve a világ gyökeresen átalakult. A drámai változások lényegét az jelentette, hogy a lezajló technológiai „forradalom” a sokszorosára növelte a tőke térbeli és időbeli mozgásának lehetőségeit. Megkezdődött a Nyugat globális tőkerendszerének nagy kivonulása azokba a térségekbe a világban, ahol éppen az ottani tradicionális viszonyok miatt a munkaerő hihetetlenül olcsó. A nyugati tőke egyetlen évtized alatt felmondta a nyugati társadalmakkal kötött szerződéseit, és sorsára hagyta a nyugati munkaerő tízmillióit. Világossá tette, hogy a nyugati munkavállaló vagy elfogadja a reálbérek folyamatos csökkenését, vagy elveszíti a munkáját. Vagyis a nyugati munkavállaló elvesztette minden alkuerejét.

„A munkásnak nem több a bére, mint amit maga kicsikart” – írta József Attila, ám ebben a világhelyzetben már aligha tudhatott bármit is kicsikarni. A nyugati államok és munkavállaló polgárai jövedelemalapjait jelentő adók és bérek a globális tőke folyamatos és durva nyomására történelmi mélypontra jutott. A 2008 óta tartó globális (v)álság pedig minden eddiginél brutálisabb mélységbe lökte az államot és polgárait. Az elmúlt négy év „honvéd” háborúja” megmutatta ugyan, hogy egy bátor nemzet ellenállhat ezeknek a nyomásoknak, de az is kiderülni látszik, hogy a globális tőke meghatározó figurái sem ma kezdték ezt a „szakmát”. Ahol csak lehet, kamatostól visszahárítják a rájuk kirótt „unortodox” többletterheket, amelyeknek fő kiváltó oka éppen a globális tőke súlyos kötelezettségzegése volt.

Vagyis egy nemzetállamnak sem „több a bére, mint amit maga kicsikart”. Hogy a levesen, kenyéren, és a fröccsön kívül mire „telik belőle”, azt majd az áprilisi választás eredménye mutatja meg számunkra.

Bogár László - magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
